

регуляторних вимог ЄС, зокрема директиви CSRD і таксономії сталого фінансування. Дотримання цих вимог не лише мінімізує ризики, а й відкриває нові можливості для залучення інвестицій та підвищення репутації компаній.

Попри всі переваги, існує низка викликів у сфері ESG – комплаєнсу, зокрема відсутність єдиних стандартів у різних країнах, значні витрати на адаптацію та опір змінам усередині компаній. Однак розвиток цифрових технологій, автоматизація моніторингу ESG – показників і впровадження інновацій у корпоративне управління сприятимуть подоланню цих бар'єрів.

Таким чином, комплаєнс – менеджмент є важливим елементом корпоративного управління, що сприяє інтеграції ESG – принципів у бізнес – процеси. Використання міжнародних стандартів, адаптація до нових регуляторних вимог і впровадження технологічних рішень допоможуть компаніям забезпечити довгострокову стійкість, підвищити інвестиційну привабливість і відповідати очікуванням суспільства. Бізнес, який впроваджує ESG – комплаєнс, не лише знижує ризики, а й отримує конкурентні переваги у глобальному середовищі.

Список використаних джерел

1. Комплаєнс: основні принципи та значення у бізнесі <https://integrity.com.ua/komplayens-osnovni-pryncyпу-ta-znachennya>.
2. Комплаєнс як драйвер розвитку ESG в Україні. <https://ips.ligazakon.net/document/AK240067>.

Пустова Анастасія Олександрівна
здобувачка ступеня вищої освіти бакалавр
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Лазор Олег Ярославович
доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри публічного управління та менеджменту
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У ФІНЛЯНДІЇ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Фінляндія є однією з найменш корумпованих країн світу, і цей результат досягнуто завдяки комплексному підходу до державного управління. Важливими чинниками, що сприяють цьому, є розвинуті інститути громадянського суспільства, політична та фінансова незалежність правосуддя, прозорість прийняття рішень, мінімальне втручання держави в економіку та високий рівень довіри громадян до державних інституцій. Деякі дослідники виокремлюють такі ключові причини низького рівня корупції, як

ефективна організація адміністративної системи, що характеризується компактністю, відсутністю бюрократизації та клановості, а також гідним рівнем заробітної плати держслужбовців і соціальним пакетом [3, с. 178].

На відміну від багатьох інших країн, Фінляндія не приймала спеціальних законів про запобігання корупції та не створювала окремих антикорупційних органів. Як зазначають М. Йоутсен і Ю. Керанен, корупція у Фінляндії розглядається як частина кримінальної злочинності, а боротьба з нею є невід'ємною частиною загальної політики держави [4]. Це означає, що антикорупційні заходи інтегровані в правову систему та застосовуються на всіх рівнях без потреби в окремих структурах чи стратегіях.

Після вивчення наукових праць з цієї теми зробимо висновок, що одним із ключових чинників, який забезпечує низький рівень корупції, є виховання суспільства в дусі поваги до законів та негативного ставлення до незаконних дій [2, с. 268]. Фінське суспільство не сприймає корупцію як норму, а громадяни не бояться викривати посадовців, які зловживають владою. Це стало можливим завдяки довірі до судової системи та відсутності страху перед політиками і чиновниками.

Важливим чинником у боротьбі з корупцією є прозорість діяльності державних органів. Як зазначає В. Г. Левченко, у Фінляндії етичні норми відіграють вирішальну роль у формуванні антикорупційної культури. Незважаючи на те, що зарплата фінських суддів не є найвищою в ЄС, на відміну від України, їхня професійна етика та усвідомлення моральної відповідальності виступають серйозним запобіжником корупції. Судді вважають, що хабарництво призводить до втрати самоповаги та створює залежність від того, хто його дав, що суперечить фінській етиці [1, с. 134].

Аналізуючи фінський досвід, можна виділити кілька підходів, які можуть бути застосованими в Україні. По-перше, необхідно забезпечити реальну незалежність судової системи та мінімізувати політичний вплив на суддів. По-друге, варто інтегрувати антикорупційні заходи в загальну політику державного управління, зробивши боротьбу з корупцією частиною ефективного менеджменту, а не окремою бюрократичною структурою. По-третє, підвищення рівня довіри громадян до держави через прозорість рішень і відкритий доступ до інформації є критично важливим. Нарешті, необхідно формувати суспільне несприйняття корупції, виховуючи громадян у дусі поваги до закону та відповідальності за свою державу.

Отже, фінський досвід демонструє, що боротьба з корупцією має базуватися на довірі суспільства до влади, ефективній адміністративній системі та високих морально-етичних стандартах. Україна може взяти на озброєння ці підходи, адаптуючи їх до власних умов для створення прозорої та ефективної системи державного управління.

Список використаних джерел

1. Левченко В. Г. Досвід боротьби з корупцією в європейській судовій системі. Матеріали міжнародного науково-освітнього круглого столу студентів та молодих учених (м. Суми, 15–17 вересня 2017 р.). Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. С. 133–135.
2. Невмержицький Є. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії: монографія. К. : КНТ, 2008. 368 с.
3. Ситник Л. С. Можливості використання європейського досвіду протидії корупції в Україні. Економіка і організація управління. 2016. № 2 (22). С. 174–180.
4. Matti Joutsen, Juna Keranen. Corruption and the prevention of corruption in Finland. URL: www.om.f

Пушкар Карина Олександрівна

здобувачка ступеня вищої освіти бакалавр
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЕКОЛОГІЧНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Людство завжди стикається з проблемами навколишнього середовища, починаючи від природних катастроф, таких як зміна клімату, до впливу людської діяльності. Екологічна ситуація постійно погіршується. Цивільно-правова відповідальність є важливим інструментом забезпечення екологічної законності та регулювання екологічних правопорушень. Вона є частиною загальної юридичної відповідальності, але має особливості через об'єкт правопорушення, методи обчислення та доведення шкоди. Її основна функція — відшкодування шкоди, завданої екологічними правопорушеннями [1].

Згідно зі статтею 66 Конституції України, кожен зобов'язаний не заподіювати шкоду природі і відшкодовувати збитки. Встановлення юридичної відповідальності за екологічні правопорушення реалізує принципи гуманізму та верховенства права. Відшкодування шкоди може включати відновлення знищених природних ресурсів або компенсацію витрат на покращення довкілля [2].

Відповідальність за порушення екологічного законодавства відрізняється від економічних санкцій, таких як плата за забруднення в межах норм. Проте, якщо забруднення перевищує встановлені норми, порушник повинен понести юридичну відповідальність. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» вимагає повного відшкодування шкоди, включаючи відшкодування неотриманих прибутків і витрат на відновлення довкілля [3].

Цивільно-правова відповідальність за екологічні правопорушення є важливим інструментом для забезпечення екологічної безпеки та захисту